די אינדישע טעמפעל טענצערינס

פון אסתר זונענשיין.

דאס לעבען פון אונזערע אינדישע שוועסטער איז אין אלגעמיין גאנץ אנדערער אין איינגאנצן, אבער בעזאנדערס אין מערקווירדיג דאס לעבען אין די ראלע וואס עס שפּיעלען אין דעם רעליגיעזען לעבען פון די אינדיער באיאדערען אדער די הייליגע טעמפעל טענצערינס.

איך רעדען דארום אז פאר אונזערע לעזער וועט זיכער זיין אינטערעסאנט זיך צו באקענען מיט דעם לעבען פון דיעזע מיסטיגע, פרומע טעמפעל פרויען פון אינדען.

ווער און וואס זיינען די באיאדערען? פון וואנען שטאמען זיי? וואס איז זייער צוועק אין לעבענס אויפגאבע? וואס פאר א ראלע שפּיעלען זיי אין דעם רעליגיעזען לעבען פון די אינדיער?

ווענען זייער אפשטאמונג דערצעהלט אן אינדישע לעגענדע דאס פאלגענדע:

דער הימלישער הערשער אנדרא האט געראטן א גאנצע מחנה מיט שעהנע טענצערינס.

איינע פון זיי האט זיך אבער איינגעריבען אין א פראסטען בשר ודם, זיך געראזט פארפיהרען און געבוירען פון אדם א טאכטער. אלס קינד פון א שטערבליכען האט זי ניט געטארט לעבען אין די הימלען און מען האט עס זי אויסגעגעבען אונטער דער אויפזיכט פון די טעמפעל פריסטער אדער בראהמאנען. אזוי שנעל ווי זי האט געהענגט שטעהן אויף די פיס פלעגט זי טאג און נאכט מאנצען פאר די געטער פון טעמפעל.

ווען זי איז אויסגעוואקסען האט זי געבוירען זיבען טעכטער און דריי זהן. די טעכטער האט זי ערצויגען אלס טענצערקעס פאר דעם טעמפעל און די זהן — פאר מוזיקאנטען. און אט פון זיי שטאמען עס די טעמפעל טענצערינס.

די באיאדערען טארען ניט הייראטען, זיי מוזען זייער גאנצען לעבען ווידמען דער געטער און די גייסטליכע. אמאל האבען זיי די געמוזט בלייבען יונגפרויען אזוי ווי די מאטהאלישע הייליגע שוועסטער, אבער שפּעטער האבען די גייסטליכע בעשאסען אז דאס איז א זינד געגען גאט... פערשטערט זיך אז מיט קיין אנדערע ווי מיט די גייסטליכע טארען זיי ניט פערקערען.

דן קינדער וואס קומען ארויס פון זיי ווערען אויך טעמפעל טענצער און טענצערקעס שפּיעלער. ווער זייערע פאטערס זיינען האלט מען שטרענג אין געהיים, אויסער די געבוירענע באיאדערען קריגען די גייסטלכע אפט מאהל א געשענק פון א טאטען וואס האט ציפּיעל טעכטער. בעזאנדערס זיינען פרומע אינדיער מנדר צו די געטער זייערע טעכטער אויף הויט תאר. זיי גיבען זייערע טעכטער אוועק ווען זיי זיינען נאך גאנץ יונג דאס טהון אבער בלויז די וואס בעלאנגען צו די ניידריגערע קלאסען פון דער געזעלשאפט. כדי מיט דעם זיך איינצוקויפען אין יחוס, ווארום די טעמפעל טענצערינס ווערען בעטראכטט אלס הייליגע. אזוי שטעל ווי דאס קינד ווערט געבראכט אין דעם טעמפעל דארף פען זיך די עלטערען מיט דעם אויף אויבינ געזעגענען. צוריק קריגען קאנען זיי עס שוין קיינמאל ניט. עס ווערט דאן דאס אייגענטום פון די געטער און פון די פריסטער וועלכע ערציהען און בילדען עס אויס אין דער הייליגער טאנץ קונסט.

די הייליגע טענץ זיינען אייגענטליך ניט קיין טענץ ווי מיר פערשטעהען דאס וואנדערען א סארט מיסטיל וואס דריקט זיך אויס דורך זעהר פלינקע און חן־עולם דינע בעוועגונגען פון דעם קערפּער. סארייד, סימעטריש זיינען אין אנפאנג זיי ערע בעוועגונגען אבער מיט יעהרען אייגענליך פאלען זיי אריין אין א גרעסערען רעליגיעזען עקסטאי, זייערע גערוזען ווערען צורייצט, דער גאנצער קערפּער זייערער פלאמט מיט הייליגען פייער, זיי ווערען ערוישט און פאלען שליסליך ווי טויטב פון א שטארקען געטראנק.

די בעסטע איינאפּעאיישע באלעט טענצערינס קאנען זיך ניט מיט זיי פערגלייכען אין מאכען די פלינקע און רייצענדע הערפּער באוועגונגען.

אויידער זיי פאנגען אן צו טאנצען טרינקען זיי א סארט רייצענדען געטראנק זיי טאנצען דאן אזוי לאנג ביז זיי פאלען אומקרעפטיג.

קיין איראפּעאיישע האט נאך זייערע טעמפעל טענץ ניט געזעהען, ווייל מען דאוט קיין ניט גלויבען ניט צו אהן.

עס זיינען אבער פארען באיאדערען וואס טאנצען אויסער די טעמפעלען. פאר די רייזענדע, אבער דיעזע זיינען ווייט ניט אזוי געשיקט און דער טאנץ קונסט ווי די וואס טאנצען אין די טעמפעלען פאר די געטער. דאך איז דורך אונטערקויפען די פריסטער מאנכע איראפּעאישע רייזענדע געלונגען צו זעהען די טעמפעל טענץ.

די פון די באיאדערען וואס טאנצען אויסער די טעמפעלען לאזען זיך גוט בעצאהלען אבער קיין אנשטענדיגע פרוי אדער מיידעל וועט זיך ניט וואגען צו חברן זיך מיט זיי, ווייל אין די העכערע קלאסען פון אינדיען קוקט מען אויף זיי ווי אויף געפאלענע פרויען, כאטש מען פערהייליגט זיי אלס די פארגעניגען פערשאפער פון די געטער און פריסטער.

ניט נאר ווייזט מען די באיאדערען ארויס פערראכטטיג ביים לעבען נאר זאך נאך'ן טויט אויך. זייערע קערפּערס ווערען אפילו פארברענט ווי די קערפּערס פון אריסטאקראטען, אבער זייער אש צוואוואלפט מען אויף דעם ווינד. אין מאנכע פלעצער פארברענט מען בלויז א האלבען קערפּער פון זיי און דעם צווייטען האלבען קערפּער ווארפט מען אוועק פאר די הינד און רויב פייגעל.

צוליעב דעם וואס די באיאדערען ווע הען פון דער עפענטליכקייט פערבאטען, פאסירט זעהר זעלטען עמיצער זאל זיך איינלייבען אין זיי, אויסער די טעמפעל פריסטער, זיי לעבען דארוים אפגעזונדערט פערשראסען אין זייערע טעמפעל קאמערען, פונקט ווי די הייליגע קליים טער שוויסטער אין די מאנאסטירען.

אבער אזוי ווי אויסנאהמען זיינען פאראן אפילו אין דער נאטור, זיינען אויך אין דייזען פאל שוין געווען אויסנאהמען ווען א מאן האט זיך פערליעבט אין איינער פון דיעזע טעמפעל טענצערינס.

די גייסטליכע אדער בראהמאנען קריגען זעהר קרום אויף אזעלכע ליעבעס אין. ווילען בשום אופן ניט דערלאזען צו דעם. קיים אבער געלינגט א טעמפעל טענצערין צו אנטלויפען מיט איהר געליעבטען וועלען זיי שוין ניט רוהען ביז זיי וועלען נעהמען ראכע פון ביידען, אין די ראכע איז א שרעקליכע. דעם געפעהרליכסטען סארט גיפט בענוצען זיי נעגען די "פארברעכער", געוועהנליך בענוצען זיי גיפטיגע שלאנגען פאר דעם ציעל. די שלאנגען וואס זיי בענוצען פאר דיעזען צוועק הייסען "קאבראַ פאראַ", זיי זיינען די געפעהרליכסטע סארט שלאנגען. דער אייגענער וועג זעהן צו ראטעווען פון זיי איז צו בלייבען ליגען אונבעוועגליך. די שלאנג מיינט דאן אז דער מענש איז טויט און קריכט בלוז אריבער איבער איהם אהן אריינצולאזען דעם גיפט.

א ראנק דעם צייט נייסט ווערבער האט זיך אויך אריינגעריסען אין אינדיען, האט די דארטיגע פרוי ערוואכט זיך גענומען בילדען, אויסמענשלען אין פון הערען איהרע רעכטע, אזוי אז איצט זיינען דארטען שוין פאראן זעהר גע בילדעטע פרויען, וואס קעמפען פאר פרייען רעכטע און בעטייליגען זיך אין דעם עפענטליכען לעבען. אט דיעזע בע־וועגונג אהט אויך געהאט א גינסטיגע טעהיגונג, אין די ארמיע קלאסען האבען אויפגעהערט אויעקצוגעבען זייערע טעכטער אין די טעמפעלען.

נייגעריגיט באשעפענישען

געוועהנליך קוקען מיר אויף די פיער מיסיגע אין אנדערע בעשעפענישען ווי אויף אזוינע וואס האבען וועניג פער־שטאנד אין דענקונגס קראפט. וועניג פון אונז פאלט איין צו דענקען אז די מעהר־סטע באשעפענישען זיינען באנאכט מיט א מערקווירדיגע נייגעריגקייט צו בע־אבאכטען און נאכצומוזען זאכען וועלכע זיינען פאר זיי נייע.

דאס צייגט נאטירליך אז דיעזע בריאים בעזיצען אינטעליגענץ און דענקונגס קראפט, אין דאס איז טאקע טיפ־לעך אויי.

די בעהרסטע באשעפענישען, זא־גאר אזוינע וועלכע מיר בעטראכטען אלס די נארישסטע און אומגעלומפערטסטע באזיצען שכל און נייגעריגקייט.

מיר וועלען דא ניט רעדען וועגען דער מאפּע (מאנקי) דיעזע בעשעפעניש איז ווירקליך אינטעליגענט און וועט ניט נאר ארויסציינען גרויס נייגעריגקייט נאכצו־קוקען א זאך וואס איז פאר איהר ניי און טשיקאווע נאר וועט עס אויך שטודירען און נאכען דערמיט פערשיעדענע עקס־פערימענטען.

נעהמט־איא חיה'לע ווי דער "ראקון" (וואשבער) דיעזע חיה'לע האט א חוש פאר נייעס. איהר אויג איז ראזוי שארף דאס זי באמערקט אלץ. מיט איהר נאז דערשטעהט זי אלץ און מיט איהרע לאפ קעס וועט זי יעדעס ארומטאפען אין ארום זוכען.

דער "ראקון" איז א נאכט באשעפ־ניש און וועט מיט זיין חוש הריח אלעס נעפינען, אפילו אזוינע זאכען וואס קען איהם ניט ציהען. ער וועט מיט דיע זע זאכען זיך שפּיעלען ביז זיי וועלען איהם מיאוס ווערען.

וועוואהרקעס זיינען אויך נייגעריג נאכצוקוקען אלץ וואס זייער אויג דער זעהט. איהר קענט עס אלץ זעהען אין פארק. שטרעקט בלויז א האנד צו א וויי־וואיסקע און זי וועט צו אייך צוקומען אים אויסצונעפינען אויב איהר האט ניט אין האנד עפעס פאר איהר. דאס איינגעניג וועט זי טהאן ווען איהר וועט עפעס צו איהר א וואך טהאן. זי וועט דאן ציקר־מען צו דער זאך און ניט אפטרעטען דערפון ביז זי וועט זיך ניט אר־בעטיינען אז דארט איז נאר ניטא פאר איהר.

א ציעל האלטען מיר געוועהנליך פאר א נארישע בעשעפעניש. זי וועט זיך כא מען עסען פאפּיער און שמאטעס און וועט קיין מאל ניט בלייבען מיט דער סטארע, דער אנדערער אין א הויז איז א שטאלל ארעד וואו ניט איז. דאס טהוט זי אבער אויס נייגעריגקייט, די ציעל מיינט אלץ אן זי וועט עפעס געפינען מאס זי קען עסען, זי ניט עס ניט אויף בין וואנען זי צייגט זיך ניט אימער אז די זאך איז ניט צום עסען.

קאץ זיינען אויך נייגעריגע בריאים, מאלער וועלכע האבען פרובירט מאלען קוק אויפ'ן פעלד האבען נעהאט אזוינע ערפאהרונגען, ווען־זיי האבען אנגעהויב־בען מאהלען האבען זיך די קיץ געהאל־טען אין פיטערען. אזוי שנעל ווי זיי האבען אבער בעמערקט אז איטיעער איז פאראן אויפ'ן פעלד האבען זיי זיך פעל קלייבען ארום ארטיסט און אויסגעשטערעקט ווערען הערער און געקוקט מיט בעוואונ דערונג אויף דעם ארטיסט אז אויף דעם קאטאס אויף וועלכען ער האט געהאל טען אין מאלען, פונקט ווי זיי וואלטען געוואלט פערשטעהן די געהיימניס.

מען קען די קיץ אויעסקרייבען ווי וועלען אבער צוריק קומען און ווידער זיך צוקומען אין שטוינגען צו דעם וואס די אר־טיסטען טהוען.

דער הונד איז דאך אודאי א נייגעריג גע באשעפעניש. ער וועט לויפען נאכור בען יעדען נערוויש און וועט קיין מאל ניט בלייבען שטעהן ביז וואנען ער געפינט ניט אויס וואס דאס איז אזוינס.

א קינד וועט אפילו זיך לאזען שפּריצ־גען נאר זייפען בלאזען און וועט זיך שטארק וואונדערען ווען זיי ווערען פלאר־צען אין פערשווינדען פון זיינע אויגען.

אבער אויך שרעקס זיינען אפטמאל נייגעריג צו זעהען זאכען. אזוי צום בייי־שפּיעל באפט מען געוויסע שרעקס אין ארייגען בלויז־דורך דעם וואס מען פער־נארט זיי פון זייערע נאר־עם, מיט גע־מארטע שטרייען און אנדערע טשיקאווע זאכען וואס זיי ווערען נייגעריג אנצו־קוקען.

אפילו פישען און זשאבעס זיינען נייגעריג צו זעהען נייע זאכען און לאזען ד ארויס דיעזע זאכען אנקוקען. ליכט ווענט צוציהען אויסמערקזאמקייט פון פיש און זשאבעס. צו כאפען זשאבעס הארט מען בלויז אריינלאזען אויפ'ן וואס־ער א קאלירטע זאך און די זשאבעס ווע לען ארויסקומען אויסגעפינען וואס דאס איז אז נס.

פיגעל זיינען אויך נייגעריגע בריאים אן לאזען ניט הערך קיין זאך וואס איז ניט אין טשיקאווע.

האט איהר שוין געמאכט קריסקא קייק?

פרובירט מאכען קריסקא קייק. מאכט עס אזוי וויא איהר מאכט אומער, נור געברויכט קריסקא אנשטאט פוטער, מעהר ניט איהר געברויכט עס איין פינפטעל וועניגער וויא פוטער. און שיט צו א ביסעלע זאלץ.

איהר דארפט נאר קיין פוטער ניט אריינמישען ווען איהר גע־ברויכט ריכטיג דיא קריסקא. אייער קייק וועט זיין גראדע אזוי גוט כאטש עס וועט אויך ניט קאסטען אזוי טהייער וויא מיט פוטער, און נאך א מעלה האט עס וואס קריסקא קייק בלייבט פריש און געשמאק א סך לענגער.

קייקס געבאקט מיט קריסקא קען מען עסען מיט פלייש־שיגע מאהלצייטען און מיט מילכיגע, ווייל קריסקא איז פארעווע און סטריקטלי כשר.

א המשר געפינט זיך אויף יעדע קאן.

צו בעקומען אין אלע גראסערי סטארס.

פעקלאך מיט עסענווארג

ווערען פארפיילט.

נייו יארק יאנואר 31

די אמעריקאנער רעליעף ארמיינטראַ־ציע האט היינט אויפמערקזאם געמאכט דעם סטייט דעפארטמענט דאס טויזענ־דער פעקלאך מיט עסענווארג וואס זיינען געשיקט געווארען פון אמעריקא צו רוסלאנד אין איראָאַנשע געגענדען. מען אין פוילען אין דאנציג נאך זיינען לעצטען זומער. עס זיינען נאר ניטא קיין אויסזיכטען די פעקלאך איבערצו־שיקען צו די פערזאנען צו וועמען זיי זיינען געשיקט.

די ידיעות פון ווארשא זאגען דאס דער געלט פארלוסט טרעפט אן הונדער־טער טויזענדער דאלאר.

פייגלאך איבערגעפרוירען

ווען דער פאלס אמבולאנס איז געקו־מען נעהמען אין האספיטאל סעם טאמאס פון 333 קווין סטריט איסט האבען זיי געפונען דאס הויז קאלט און 24 קאנאריק לאך זיינען געלעגען טויט איבערגעפרוי־רען.

אנהויב יאהר איז מיטען יאהר אדער סוף יאהר

געלד דארף מען תמיד האבען

שפּארען איז דער וועג צו געלד פארמאגען

עפענט אויף פאר זיך אדער פאר אייער קינד א סייווינג אקאונט דאס אפּגעשפּארטע געלט וועט אייך שטענדיג צונוץ קומען

מיר צאהלען פּראצענט האלב יעהרליך

מר. ה. ווייגבערג

BANKER

251 קווין סטריט וועסט

אין אפיס פון

„אידישען זשורנאל"